

het gedreven door de verkeerde motivatie, de onjuiste veronderstelling dat de wereldwijde klimaatverandering wordt veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen. Als je dat niet gelooft, zoals ik, dan hebben we het eigenlijk gewoon over een dure manier om de bomenknuffelaars zich goed te laten voelen over zichzelf. De meest populaire bron van groene energie is zonne-energie. Maar het duurt tientallen jaren na het installeren van zonnepanelen om je geld terug te krijgen. Dat is niet wat ik een goede investering zou noemen."

Tony Seba, een Amerikaanse goeroe in schone energie, staat aan de andere kant van het spectrum. Hij denkt niet dat de ruk naar rechts de ontwrichting van de energie- en transportsector zal remmen. Seba onderstreept dat de veranderingen van de laatste jaren niet worden aangejaagd door de politiek, maar door economische voordelen en prijsverbeteringen.

Schone energie kan volgens hem tegenwoordig concurreren met fossiele brandstoffen. De auteur van het boek *Clean Disruption of Energy and Transportation* zegt dat het omslagpunt met zonnepanelen en lithiumbatterijen nadert. De veranderingen gaan volgens hem sneller dan hij eerder voorspelde, zowel op het vlak van elektrisch rijden als met zonne-energie. Verbeteringen in de batterijtechnologie zullen de katalysator zijn voor de massale overschakeling op elektrische voertuigen, zegt hij. "Het draait allemaal om de economische potentie. Overheden kunnen helpen of meelopen met technologie. Maar het stoppen van de trend zal ze niet lukken."

Veel grote bedrijven hebben zich gecommitteerd aan alternatieve energiebronnen. Walmart belooft in 2025 de helft van alle energie uit duurzame bronnen te putten. Google verwacht dit jaar al zover te zijn. In de VS hebben individuele

staten zichzelf scherpe doelstellingen opgelegd. De kosten voor alternatieve energie zijn zo stevig naar beneden gekomen dat schone energie financieel een aantrekkelijk alternatief is. Kort voor zijn aftreden schreef Obama in het wetenschappelijke tijdschrift *Science* dat de opmars van hernieuwbare energie een "onomkeerbaar momentum" heeft bereikt. "De kostprijs van windenergie daalde met 41 procent tussen 2008 en 2015, die van zonnepanelen met 54 procent en grote zonnecentrales tot 64 procent", schreef Obama in het met bronmateriaal onderbouwde artikel.

Superbelegger Warren Buffett gelooft ook in de potentie van alternatieve energie op de lange termijn. Hoewel het niet de beste rendementen oplevert, is Berkshire Hathaway een van de grootste investeerders in de wereld in zonne- en windenergie. Volgens *Fortune* investeerde de investeringsmaatschappij sinds 2004 17 miljard dollar in schone energie. Dat is deels fiscaal gedreven zoals particuliere beleggers met fiscale voordelen worden gelokt naar duurzame beleggingsfondsen. Trump heeft aangekondigd de subsidies voor windmolenparken te willen terugschroeven. Dat kan Buffett hard treffen. Trump zei dit op basis van advies van Carl Icahn en Harold Hamm die actief zijn als investeerders in fossiele brandstoffen. Met zijn selectie van ministers en adviseurs laat Trump een voorkeur zien voor sleutelfiguren uit de wereld van de fossiele brandstoffen.

ONZEKERE TIJDEN

Analisten van Morgan Stanley waarschuwen beleggers voor onzekere tijden. Ze wijzen erop dat Trump in zijn campagne een comeback van vervuilende industrieën zoals steenkolen heeft beloofd. Dat terwijl de opmars van wind- en zonne-energie het steeds minder rendabel maakt om elektriciteit met vervuilende

Warren Buffett

HOEWEL HET NIET DE BESTE RENDEMENTEN OPLEVERT, IS BERKSHIRE HATHAWAY EEN VAN DE GROOTSTE INVESTEERDERS IN DE WERELD IN ZONNE- EN WINDENERGIE

